

1. oktober 2026

UKA2026/276 + 395
Erik Jensen

Uunga siunnersuut: Imm. 276: Naalakkersuisut UPA2027-mi imeruersaatit puuinut akitsuutip atorunnaarsinneqarnissaanut inatsisini allannguutissanik pisariaqartunik, matumani akitsuutip atorunnaarsinneqarnerata kingunerisaanik akitsuutit pillugit inatsisinut allannguutit pisariaqartut ilanngullugit, saqqummiussinissamut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Peqatigisaanik Naalakkersuisut isertitassatigut annaasassap immikkut naatsorsorneqarnissaanik kiisalu akitsuutip atorunnaarsinneqarnerata isertitassatigut annaasaqaataasullu AI2027-imut ilanngunneqarnissaannik peqquneqarput.

(Inatsisartuni ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq)

Uunga siunnersuut: Imm. 395: Kalaallit Nunaanni immiaaqqat sodavandillu tunisassiarineqarlutik poorneqartut poortuutaannut akitsuutimit ilanngaaserneqassannginnerinik Naalakkersuisut UPA2027-mut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummik pilersitseqqullugit Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartuni Siumup eqimattaa)

Siumumiit siunnersuuteqartunut aammalu Naalakkersuisut akissuteqaataannut qujavugut.

Siunnersuutit marluk assigiinngitsunik aallaaveqarput, kisianni tamarmik apeqqummut pingaarutilimmut tunngassuteqarput: Innuttaasut inuuniarnerminni aningaasartuutaasa, Nunatta Karsiata aningaasaqarnerata kiisalu nunatsinni suliffissaqartitsinerup tunisassiornerullu ineriartortinneqarnissaat eqqarsaatigalugit akitsuutit qanoq aqqissuussinnaavagut?

Siumup nammineq siunnersuutaa, immikkoortoq 395, inuussutissarsiornikkut erseqqissumik siunertaqarpoq. Nunatsinni tunisassiornermut atugassarititaasut pitsaanerulernissaat kissaatigaarput. Suliffeqarfiit nunatsinni tunisassioraangata suliffissanik, akileraarutitigut isertitanik, piginnaasanik aammalu nunatsinni naleqarnerulersitsinermik pilersitsisarput. Taamaattumik akitsuusersueriaaserput sapinngisamik nunatsinni tunisassiornissaq imminut akilersinnaanerulersillugu tapersersuisariaqarpoq.

Naalakkersuisut oqaatigisaat maluginiarparput, tassa immiaaqqat sodavandillu nunatsinni tunisassiarineqarlutillu poorneqartut nioqqutissatut naammassineqarsimasutut eqqussuinermi poortuutitut akitsuummik akiliisinneqartanngitsut, poortuutilli imaqanngitsut eqqunneqartut akitsuuserneqartartut. Taamaattumik immikkoortoq 395-ip teknikkikkut oqaasertalersorneqarnera ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngortitsinermi erseqqissarneqarsinnaanera Siumumiit kissaatigaarput, siunnersuutip politikkikkut siunertaa eqqortumik ersersinneqarsinnaaqqullugu aammalu inatsisitigut illersorneqarsinnaasumik naammassineqarsinnaaqqullugu.

Taamatuttaaq WTO-mut ilaasortanngortoqassappat pisussaaffiusinnaasut sukumiisumik misissorneqarnissaat ammaffigaarput. Siumup siunertarinngilaa inatsisinut akerliusumik assigiinngisitsineq pilersinneqassasoq. Siunertaraarput nunatsinni tunisassiornerup suliffissaqartitsinerullu nukittorsarneqarnissaannut inatsisitigut periarfissarisavut misissussallugit atorluassallugillu. Ilaa siunnersuutip siunertaa ersarik, akerlileruminaak. Taamaattumik ataqqinartut

inatsisartoqatit oqaasiinnartigut nunatsinni suliffeqarfinnut tapersersuineq pinnagu piviusumik aamma tapersersornissaat ataatsimoorfigitigu. Tamatumunnga ilaseraatsigit ataatsimiisitaliamilu suliassanngortissiuttoq.

Immikkoortoq 276 eqqarsaatigalugu innuttaasut inuuniarnerminni aningaasartuutaasa annikillisinneqarnissaat pillugu siunertaq Siumumiit paasilluarparput. Poortuutinulli akitsuutip tamakkiisumik atorunnaarsinneqarnissaa alloriarneruvoq annertoq. Naalakkersuisut ukiumut 100 mio. koruunit missaannik Nunatta Karsiata isertitassaraluinik annaasaqartoqarsinnaaneranik naliliipput, peqatigisaanillu peqqissuseq, imigassamik atuineq, sukkulinnik imeruusaatit aammalu aningaasalersuineq pillugit apeqqutinik pingaarutilinnik saqqummiillutik.

Siumumiit isumaqarpugut kingunerisassat taakku naammattumik qulaajarneqartariaqartut. Kisianni aamma Naalakkersuisut kisitsisit pillugit erseqqissumik saqqummiussisariaqarput. Poortuutitut akitsuutip tamakkiisumik atorunnaarsinneqarnerani 100 mio. koruunit missaannik annaasaqarnissaq Siumup immikkoortoq 395-imi siunnersuutaanut annikinnerujussuarmut toqqaannartumik aningaasatigut tunngavilersuutitut atorneqarsinnaanngilaq.

Politikkikkut oqaluttuarisaanermi pisimasut aamma saneqqunneqarsinnaanngilat. 2024-mut aningaasanut inatsisissap 15. november 2023-mi pingajussaaneerneqarnerani Jens-Frederik Nielsen Demokraatit sinnerlugit oqaaseqarnermini ima aallartippoq: "85 million kuruunit, uterpara 85 million kuruunit." Taamani aningaasat taakku innuttaasut kaasarfianiit tiguneqartutut oqaatigai, aammalu 65 mio. koruunit poortuutitut akitsuutitut pissarsiarineqartutut oqaatigalugu. Demokraatit aamma tunngavilersuutigaat akitsuutit taamaattut innuttaasut isertitakinnerusut sakkortunerusumik eqqoraat inuiaqatigiinnilu naligiinnginnerulersitsisut.

Taamaattumik 2023-miilli politikkikkut suna allanngorsimanersoq apeqqutiginissaa pissusissamisoorpoq. Taamani Demokraatit oqariartuutigaat aningaasat innuttaasut kaasarfianiiginnartariaqartut. Ullumikkut Demokraatit Naalakkersuisuni akisussaaqataapput, Naalakkersuisullu akitsuutit appartinneqarnissaannut akerliliissuteqarnerminni ilaatigut Nunatta Karsiata isertitassaasa annaaneqarnissaat aammalu ikiorsiinerup innuttaasunut pisariaqartitsinerpaanut sammitinneqannginnera tunngavilersuutigaat.

Politikkikkut naliliineq naalakkersuisuutitaqalernerup kingorna allanngortinneqarsinnaavoq. Kisianni taava aamma suna allanngorsimanersoq nassuiarneqartariaqarpoq. Tamannalu ataatsimiilluunniit pinngilaq, uggornaq. Innuttaasulli tamaavissi eqqummaarissuugassi tamaasa ilisimavasi aamma eqqaamassavasi.

Siumumiit oqallinneq manna oqaluttuarisaanerinnarmut tunngatinngikkaluarlugu aaqqiissutissanik ujartuinissaq kissaatigigaluaqarput.

Taamaattumik immikkoortoq 395 ataatsimiititaliamut ingerlateqqinneqartariaqartoq isumaqarpugut, tassanilu teknikkikkut killiliinerit, aningaasatigut kingunerisassat piviusut aammalu WTO-mut pisussaaffiusinnaasunut tunngatillugu apeqqutit sukumiinerusumik misissorneqarsinnaallutik.

Immikkoortoq 276 eqqarsaatigalugu aamma aningaasatigut, isumaginninnikkut peqqissutsikkullu kingunerisassat sukumiisumik qulaajarneqarnissaat kissaatigaarput, Inatsisartut poortuutitut akitsuutip

tamakkiisumik atorunnaarsinneqarnissaa pillugu qulaajaasoqarsinnaanissaa imaluunniit arlaatigut apparsaasoqarsinnaanissaa siunertaralugu pillugu inaarutaasumik aalajangiinnginneranni.

Siumumiit aallaavigisarpur ersarippoq: Nunatsinni suliffinnik, tunisassiornermik naleqarnerulersitsinermillu pilersitsinissaq kajuminnarnerulersissavarput, peqatigisaanillu akisussaassuseqartumik innuttaasut inuuniarnerminni aningaasartuutaasa oqinnerulersinneqarnissaat sulissutigissallugu.

Taamatut oqaaseqarluta Siumup siunnersuutaa ilalerpagut kiisalu Pele Broberg siunnersuutaa ataatsimiisitaliami sammilluarneqarnissaa kissaatigalutigu. Taamaattumik siunnersuutit Aningaasaqarnermullu ataatsimiisitaliamut ingerlateqqillutigit.

Qujanaq.

Erik Jensen, Siumut